

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8CoPr/14/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312220339
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1312220339.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: B.. H. W., U.. XX.X.XXXX, R. T. U. V. XXX, XXX XX T. U. V., zastúpeného advokátom: JUDr. Matúš Karas, so sídlom Kováčska 25, Košice, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva obrany SR, so sídlom Kutuzova 8, Bratislava, za účasti intervenienta: Vojenské lesy a majetky SR, š.p., so sídlom Lesnícka 23, Pliešovce, IČO: 31 577 920, zastúpeného advokátom: JUDr. Miloš Barbuš, so sídlom Štúrova 13, P.O.BOX 154, 810 00 Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27. februára 2018, č.k. 19Cpr/7/2012 - 486, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Intervenient na strane žalovaného má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 27. februára 2018, č. k. 19Cpr/7/2012 - 486 zamietol súd prvej inštancie podanú žalobu o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, v časti o zaplatenie sumy vo výške 349.896 eur a vo zvyšku (v časti úrokov z omeškania) konanie na základe čiastočného späťvzatia podľa § 145 ods. 2 C.s.p. zastavil. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal a intervenientovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

2. Prvoinštančný súd vychádzal predovšetkým z toho, že dňom 1.1.1993 bol žalobca riaditeľom štátneho podniku VLM SR Pliešovce menovaný do funkcie riaditeľa Vojenských lesov, odštepny závod Kamenica nad Cirochou. Rozkazom ministra obrany SR č. 381 zo dňa 18.12.2002 bol žalobca dňom 31.12.2002 odvolaný z doterajšej funkcie a dňom 1.1.2003 bol ustanovený do funkcie riaditeľa závodu Vojenské lesy a majetky - odštepny závod Kamenica nad Cirochou, pričom mu bola povolená výnimka z plánovanej vojenskej hodnosti. Dekrétom o odvolaní z funkcie v súlade s článkom 19 Organizačného poriadku Vojenských lesov a majetkov SR - štátny podnik Pliešovce bol žalobca odvolaný dňom 16.2.2004 z funkcie riaditeľa odštepneho závodu Kamenica nad Cirochou technickým námestníkom povereným riadením š.p. VLM SR. Rozkazom riaditeľa úradu správy rozpočtovej kapitoly MO SR č. 1 zo dňa 13.2.2004 bol žalobca z doterajšej funkcie odvolaný a bol zaradený do personálnej zálohy. Následne bolo rozkazom ministra obrany SR č. 48 zo dňa 23.2.2004 dňom 29.2.2004 ukončené zaradenie žalobcu do personálnej zálohy a bol prepustený zo služobného pomeru profesionálneho vojaka. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17.6.2009, č.k. 2 S 305/07- 53, bol napadnutý rozkaz riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly MO SR v personálnych veciach č. 1 zo dňa 13.2.2004 zrušený a vec vrátená MO SR na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil. Poukázal tiež na to, že svedok B.. G. T., ktorý vykonával funkciu námestníka

riaditeľa odštepného závodu Kamenica nad Cirochou, potvrdil, že žalobcu odvolal začiatkom februára 2004 dekrétom, ktorý mu osobne odovzdal.

3. Takto ustálený skutkový stav veci po právnej stránke posúdil podľa § 7 ods. 1, § 10 ods. 2, § 24 ods. 5 zákona, § 27 ods. 1, § 31a ods. 1 zákona č. 370/1997 Z.z., § 29 ods. 1 zákona č. 361/1992 Zb., § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., zákona č. 58/1969 Zb., a dospel k záveru, že žaloba nie je vo veci samej dôvodná. Poukázal na to, že žalobca sa domáhal náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o jeho odvolaní z funkcie vedúceho odštepného závodu, ktoré bolo neskôr ako nezákonní zrušené. Nakoľko Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 17.6.2009, č.k. 2S/305/07- 53 rozhodol, že napadnuté rozhodnutie žalovaného, teda rozkaz riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly ministerstva obrany SR č. 1 zo dňa 13.2.2004 je nezákonné a bolo pre svoju nezákonnosť aj zrušené, túto podmienku vydania nezákonného rozhodnutia pre uplatnenie nároku na náhradu škody považoval za splnenú. Stotožnil sa však s právnou argumentáciou intervenienta, že žalobca bol odvolaný z funkcie riaditeľa odštepného závodu v rámci služobného pomeru a po jeho zániku mu nevznikol žiaden pracovnoprávny vzťah, čo je potvrdené aj rozhodnutím Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 11C/54/2005, kde sa žalobca domáhal určenia, že pracovný pomer medzi zamestnancom a intervenientom naďalej trvá a kde bolo rozhodnuté o tom, že pracovný pomer medzi žalobcom a intervenientom nevznikol. Žalobca prestal vykonávať funkciu riaditeľa odštepného závodu nie na základe rozhodnutia žalovaného, ale na základe rozhodnutia povereného riaditeľa štátneho podniku. Ušlý zisk, ktorého náhrady sa žalobca domáha, je ujmou spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Keďže žalobca bol platne odvolaný dekrétom zo dňa 13.2.2004 vydaným povereným riaditeľom VLM SR, š.p., nemohla mu vzniknúť žiadna škoda spočívajúca v strate na zárobku. Až do skončenia služobného pomeru mu bol vyplácaný funkčný plat ako pred zaradením do personálnej zálohy. Rozhodnutím súdu o zrušení rozkazu o odvolaní z funkcie nedošlo k zrušeniu rozhodnutia o ukončení služobného pomeru. Rozkaz ministra obrany SR č. 48 z 23.2.2004, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru nebol nikdy napadnutý, a preto si z tohto titulu žalobca už nemôže uplatniť nárok na náhradu škody. Žalobca vykonával funkciu vedúceho odštepného závodu ako vojak v služobnom pomere, ktorý bol vyčlenený pre potreby štátneho podniku na základe vymenovania štatutárnym orgánom intervenienta. Vojak v služobnom pomere v zmysle § 29 ods. 1 zákona č. 361/1992 Zb. nemôže vykonávať žiadnu pracovnú činnosť v rámci pracovného alebo obdobného pomeru. Riaditeľ štátneho podniku je oprávnený vojaka z povolania, ktorý bol vyčlenený na plnenie úloh v štátnom podniku, menovať a odvolávať z funkcií. Čo sa týka otázky nedoručenia dekrétu o odvolaní z funkcie riaditeľa zo dňa 13.2.2004 žalobcovi, poukázal na deklaratórne účinky zápisu v Obchodnom registri. Zápisom s deklaratórnym účinkom sa nekonštituuje nový stav, iba sa osvedčuje určitá skutočnosť, ktorá už nastala pred jej zápisom do obchodného registra. V neprospech žalobcu o nevedomosti, prípadne nedoručení dekrétu zo dňa 13.2.2004 svedčí aj protokol z odovzdania kancelárie, kancelárskeho vybavenia riaditeľa odštepného závodu Kamenica nad Cirochou zo dňa 18.2.2004 osobne podpísaný žalobcom. Žalobca bol po odvolaní z funkcie riaditeľa odštepného závodu stále v služobnom pomere profesionálneho vojaka, a teda nemohol v zmysle § 7 ods. 1 ZVS vykonávať funkciu riaditeľa odštepného závodu ako civilný zamestnanec, nakoľko vojenské miesta sa vo vojenských lesoch a majetkoch SR zrušili. Žalobcovi nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu nárok na vymenovanie do funkcie riaditeľa odštepného závodu po skončení jeho služobného pomeru navyše táto funkcia bola od 17.2.2004 obsadená inou osobou. Dospel teda k záveru, že žalobca nepreukázal vznik škody, a preto, bez potreby zaoberať sa existenciou príčinnej súvislosti, žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., prihladnuc k zamietnutiu žaloby a k tomu, že žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli.

4. Proti tomuto rozsudku podal do zamietajúceho výroku vo veci samej a výroku o trovách konania v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý v napadnutej časti žiadal rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, alternatívne ho zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. e/, f/, h/ a písm. d/ C.s.p. Namietal, že nemohol byť platne odvolaný zo svojej funkcie na základe dekrétu zo dňa 13.02.2004, nakoľko podľa § 3 ods.1, 2 zákona č.370/1997 Zb. B.. G. T. ako poverený riaditeľ VLM SR, š.p. vystupoval voči nemu ako nadriadený vojak - vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva svoju právomoc voči profesionálnym vojakom vyčleneným podľa § 24 zákona a ako služobný orgán ho mohol odvolať z jeho funkcie riaditeľa podľa § 27 ods.2 zákona č.370/1997 Zb. iba personálnym rozkazom podľa § 27 ods.4 zákona č. 370/1997, spĺňajúcim všetky náležitosti uvedené § 48 z. č. 370/1997 Zb., avšak dekrét zo dňa 13.02.2004 tieto náležitosti nepochybne nespĺňa. Nesprávnosť tvrdenia súdu prvej inštancie o platnom odvolaní z funkcie spomínaným dekrétom preukazuje aj skutočnosť, že ak by bol naozaj platne odvolaný spomínaným dekrétom vydaným B.. G. T.R., ktorý bol v rozhodujúcom období poverený riadením podniku VLM SR, š.p., tak nevedno

prečo bol potom vydaný Rozkaz riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly Ministerstva obrany SR č.1 zo dňa 13.02.2004, ktorým bol podľa § 21 ods.1 písm. g) z. č. 370/1997 Z.z. o vojenskej službe v znení neskorších predpisov odvolaný z funkcie riaditeľa, a ktorý rozkaz bol následne zrušený Krajským súdom v Bratislave rozsudkom zo dňa 17.06.2009, sp. zn.: 2S 305/07-53 a rozsudkom NS SR zo dňa 27.10.2011, sp. zn.: 8Sžo/12/2011. Rovnako uvedené potvrdzuje aj tvrdenie intervenienta v jeho vyjadrení k žalobe o určenie povinnosti pridelovať prácu žalobcovi vedenej na OS Zvolen pod sp.zn. 11C 54/05 zo dňa 04.10.2005, kde výslovne a opakovane uvádza, že v zmysle personálneho rozkazu bol jeho pracovný pomer ukončený dňa 15.02.2004 (v menovanom dekréte je ako deň odvolania žalobcu z funkcie uvedený dátum 16.februára 2004). Z uvedeného vyplýva, že v predchádzajúcich súdnych konaniach sám intervenient dva roky po zápise v Obchodnom registri argumentoval tým, že zo svojej funkcie bol odvolaný personálnym rozkazom a nie dekrétom zo dňa 13.02.2004, ako sa nesprávne konštatuje v napadnutom rozsudku, pričom o existencii uvedeného dekrétu sa preukázateľne dozvedel prvýkrát na pojednávaní dňa 02.06.2016, keď mu bol doručený v konaní pred súdom prvej inštancie. Na základe uvedeného konštatoval, že je bez akýchkoľvek pochybností zrejme, že nebol a ani nemohol byť zákonne a platne odvolaný zo svojej funkcie na základe rozhodnutia B.. T. a jeho dekrétu zo dňa 13.02.2004, nakoľko mohol byť odvolaný iba personálnym rozkazom v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení z. č. 370/1997 Zb. o vojenskej službe, k čomu však nedošlo, pričom ani zápis do obchodného registra nemá priamy súvis s personálnymi zmenami ako individuálnymi právnymi aktmi vo vzťahu k jeho služobnému, respektíve zamestnaneckému vzťahu. Žalovaný ani intervenient neunesli dôkazné bremeno, že súčasťou zápisu zmeny štatutárneho zástupcu bol aj dokument svedčiaci o jeho odvolaní z funkcie obsahujúci všetky právne náležitosti podľa ustanovení zákona o vojenskej službe. Žalovaný - Ministerstvo obrany SR vydal autoritatívne rozhodnutie, ktoré bolo neskôr ako nezákonné zrušené a ktorým v rámci výkonu verejnej moci zasiahol do jeho právneho postavenia. Zotrval na názore, že je de iure stále riaditeľom Vojenských lesov a majetkov SR, štátny podnik, odštepny závod Kamenica nad Cirochou, nakoľko individuálny právny akt žalovaného, ktorým bol odvolaný z funkcie bol právoplatne zrušený a žiadny iný platný neexistuje. Namietol v tejto súvislosti význam dekrétu zo dňa 13.02.2004 o ktorého doručení má svedčiť aj ním podpísaný protokol o jeho odovzdaní zo dňa 18.02.2004, keďže tento nemôže byť v jeho neprospech, nakoľko v danom čase bol platný Rozkaz riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly Ministerstva obrany SR č.1 zo dňa 13.02.2004, ktorý bol povinný rešpektovať, keďže uvedený rozkaz bol zrušený až po 6 rokoch. Poukázal na to, že Krajský súd v Bratislave v závere odôvodnenia rozsudku zo dňa 17.06.2009, č. k. 2S 305/07-53 poukazuje aj na nezákonnosť prepustenia zo služobného pomeru ako takého, ktoré malo a mohlo nasledovať iba po zákonom a platnom odvolaní z funkcie a v zmysle judikatúry (napr. rozsudok NS SR 1Sž 12/2005) v prípade vyhlásenia rozhodnutia za nezákonné bez ďalšieho strácajú platnosť aj rozhodnutia na takéto nezákonné rozhodnutie nadväzujúce. Jeho prepustenie zo služobného pomeru vojaka je však pre vec úplne irelevantná, a to aj z dôvodu, že pri výpočte škody nevychádzal z ušlej mzdy profesionálneho vojaka, ale z ušlej mzdy, ktorú dostával ako riaditeľ odštepného závodu Vojenské lesy. Nezakladá sa na pravde ani tvrdenie súdu prvej inštancie, že nemohol v čase od odvolania z funkcie (od 17. 02. 2004) do času skončenia jeho služobného pomeru (do 31. 03. 2004) v zmysle ZVS vykonať inú alebo obdobnú pracovnú činnosť, teda nemohol byť riaditeľom predmetného odštepného závodu alebo iného odštepného závodu, nakoľko vojenské miesta sa vo Vojenských lesoch a majetkoch úplne zrušili. Vojenské miesta vo Vojenských lesoch a majetkoch totiž neboli k uvedenému dátumu celkom zrušené, ale boli nahradené v organizačnej štruktúre MO SR tzv. krížikovými funkciami, teda že funkciu riaditeľa mohol vykonávať aj civilný zamestnanec aj profesionálny vojak. Súd teda na základe nedostatočného preskúmania tejto skutočnosti dospel k nesprávnemu záveru. Návrh na náhradu škody nemá žiadnu súvislosť so služobným pomerom profesionálneho vojaka a vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie o jeho odvolaní z funkcie bolo zrušené a dekrét, ktorý spomína v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie nemôže byť vzhľadom na vyššie uvedené platný, stále sa nachádza vo funkcii riaditeľa OZ Kamenica nad Cirochou, za ktorú funkciu mu prináleží príslušná mzda a preto je existencia škody zrejme. Súd prvej inštancie teda dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a taktiež jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zároveň, vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnutý dôkaz, to a predloženie výšky 13. a 14. piatu riaditeľa OZ Kamenica nad Cirochou v období od 01.04.2004 do 13.12.2011 a súčasne aj presný opis mzdových listov príslušného riaditeľa zo strany VLM SR, š.p., je naplnený aj odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. e) C.s.p. Napokon k výroku, ktorým súd priznal intervenientovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100% uviedol, že táto náhrada trov konania bola priznaná neoprávnenej osobe. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 7 Cdo 550/2014 zo dňa 28. septembra 2016 a tiež s odkazom na

výklad Ministerstva spravodlivosti k otázke, ako postupovať v prípade, keď pred 1.7.2016 vystupoval na strane sporu vedľajší účastník a konanie stále trvá, konštatoval, že subjekt, s ktorým súd do 30.06.2016 konal ako s vedľajším účastníkom konania, totiž po 01.07.2016 viac v konaní ako vedľajší účastník konania vystupovať nemôže a jeho postavenie ako vedľajšieho účastníka konania k 30.06.2016 zaniklo, a preto, keď o jeho ďalšom postavení v konaní je nevyhnutné vždy rozhodnúť a dňa 30.06.2016 Vojenské lesy a majetky SR, š.p. stratili postavenie vedľajšieho účastníka v konaní pred súdom prvej inštancie. Nakoľko do vyhlásenia napadnutého rozsudku nepredložili oznámenie o vstupe intervenienta do konania a súd prvej inštancie nerozhodol o ich ďalšom postavení, náhradu trov konania súd priznal osobe, ktorá ako subjekt konania zanikla, a preto podľa § 365 ods.1 písm. d/ C.s.p. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalobca vo svojom odvolaní neuviedol zásadné nové argumenty, ktoré by boli spôsobilé spochybníť správnosť napadnutého rozsudku, keď jeho argumentácia v odvolacom konaní sa v podstate zhoduje so, ktorú uvádzal postupne v žalobe, písomných vyjadreniach a ústne na jednotlivých pojednávaniach v predmetnej veci a s jej podstatnou časťou sa súd prvej inštancie náležite vysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku. Argument žalobcu, že (vzhľadom na existenciu nezákonného rozhodnutia) je de iure naďalej riaditeľom Vojenských lesov a majetkov SR, štátny podnik, odštepny závod Kamenica nad Cirochou, je v rozpore s vykonaným dokazovaním. Bolo nesporne preukázané, že (konštatuje to i súd prvej inštancie na str. 11 rozsudku) žalobca bol odvolaný z funkcie riaditeľa odštepného závodu v súvislosti s jeho vtedajším služobným pomerom profesionálneho vojaka a následne mu po (zákonnom) prepustení zo služobného pomeru nevznikol žiadny pracovnoprávny ani iný obdobný vzťah s intervenientom. Uvedené je navyše podporené výsledkom konania vedeného pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 11C/54/2005, v ktorom žalobca neuspel práve so žalobou na určenie, že jeho pracovný pomer s intervenientom naďalej trvá. Žalobcovi (ani po zrušení rozkazu o odvolaní z funkcie riaditeľa odštepného závodu) nevznikol žiadny právny nárok na to, aby bol opätovne vymenovaný do tejto funkcie, keďže v rozhodnom období už nebol profesionálnym vojakom (Ministerstvo obrany SR voči nemu nemalo žiadne právomoci) a intervenientovi nevznikla žiadna právna povinnosť dohodnúť sa so žalobcom na vzniku pracovného pomeru. Ak platí, že žalobca nemal právny nárok na zotrvanie (opätovné obsadenie) funkcie riaditeľa odštepného závodu, je tým vylúčený i jeho nárok na náhradu škody v podobe ušlej mzdy za výkon tejto funkcie a v tejto súvislosti nemožno ako pochybenie súdu prvej inštancie vnímať ani nevykonanie všetkých žalobcom navrhnutých dôkazov (týkajúcich sa preukázania výšky škody), ktoré by naopak bolo neefektívne a nehospodárne. V súvislosti s námietkou žalobcu, ktorý spochybnil účasť intervenienta vystupujúceho na strane žalovaného v spore s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 550/2014 z 28. septembra 2016 a výklad Ministerstva spravodlivosti SR k danej problematike, poukázal na to, že predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR a výkladové stanovisko Ministerstva spravodlivosti SR nemožno akceptovať ako konečné a záväzné pre odvolací súd v tejto veci. V prípade akceptovania právneho názoru žalobcu by došlo k porušeniu princípu právnej istoty v neprospech žalovaného a intervenienta, čomu je potrebné predísť a takúto argumentáciu odmietnuť. Napokon uviedol, že sa v plnej miere pridrižiava svojich doterajších písomných vyjadrení a ústnych prednesov a konštatoval, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, z jednotlivých listín, dôkazov a vyjadrení sporových strán zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo odôvodnil. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdiť.

6. Intervenient na strane žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu žalobu žiadal taktiež rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že pokiaľ žalobca v podanom odvolaní namieta aj to, že súd prvej inštancie mu priznal nárok na náhradu trov konania ako neoprávnenej osobe, nakoľko nepredložil oznámenie o vstupe intervenienta do konania a súd prvej inštancie v predmetnom konaní nerozhodol o ich ďalšom postavení, a preto dňom stratil postavenie vedľajšieho účastníka a ako subjekt konania zanikol, táto námietka nie je dôvodná. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3CoPr/4/2015 zo dňa 30.11.2015 bol pripustený jeho vstup do konania ako vedľajšieho účastníka, pričom po nadobudnutí účinnosti C.s.p. s ním bolo v predmetnom konaní riadne konané, a to tak, že mu boli doručované všetky písomnosti týkajúce sa prebiehajúceho konania, a zároveň sa jeho zástupca zúčastňoval aj všetkých procesných úkonov v tejto veci. Na pojednávaní konanom dňa 11.05.2017 MO SR, ako žalovaná procesná strana, udelil súhlas v zmysle § 85 C.s.p., aby ako intervenient predkladal prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany a v zmysle tohto súhlasu podľa § 85 C.s.p. s ním bolo po nadobudnutí účinnosti C.s.p. konané ako s intervenientom. Z dôvodu právnej istoty a pre zachovanie formálnych náležitostí vstupu intervenienta do prebiehajúceho konania bolo navyše z jeho strany podané osobitné podanie zo dňa 29.05.2018,

ktorým vstupuje do konania ako intervenient. Vo vzťahu k veci samej poukázal na to, že je nesporné, že Ministerstvo obrany SR vydalo nezákonné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené Krajským súdom v Bratislave. V spore o náhradu škody je súd týmto rozhodnutím viazaný, musí z neho vychádzať, a teda otázka nezákonnosti rozhodnutia týkajúca sa Rozkazu riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly MO SR č. 1 zo dňa 13.02.2004 je vyriešená. Pokiaľ však ide o ušlý zisk, žalobca ako poškodený tvrdí len to, že nebyť označeného nezákonného rozhodnutia o odvolaní z funkcie vedúceho odštepného závodu, tak by túto funkciu vykonával i naďalej a v tejto súvislosti je irelevantné, či bol prepustený zo služobného pomeru. Takéto tvrdenie nemá oporu v zistenom skutkovom stave, nakoľko žalobca bol odvolaný z funkcie vedúceho odštepného závodu ešte v rámci služobného pomeru a po zániku služobného pomeru mu žiadny pracovnoprávny vzťah nevznikol. Služobný pomer žalobcu zanikol k 31.03.2004 v zmysle Rozkazu Ministra obrany č. 48 zo dňa 23.02.2004 a preto žalobca musel preukázať, že mohol vykonávať ako vojak z povolania funkciu vedúceho odštepného závodu i potom ako bol odvolaný z tejto funkcie rozhodnutím MO SR. Funkciu vedúceho odštepného závodu po zániku služobného pomeru mohla žalobcovi vzniknúť len uzatvorením pracovnej zmluvy, v ktorej by bola dohodnutá i mzda za vykonávanú prácu. V takomto prípade by mohla vzniknúť žalobcovi škoda, ak by vykonával, alebo mal by vykonávať takúto činnosť, na základe uzatvorenej pracovnej zmluvy, a teda v súlade so zákonom. Keďže však žiaden pracovnoprávny vzťah nikdy nevznikol, žalobcovi nemohol vzniknúť ani žiaden ušlý zisk. V konaní vedenom na Okresnom súde vo Zvolene pod sp. zn. 11C/54/2005 dospel súd k záveru, že pracovný pomer medzi žalobcom a intervenientom nevznikol, pričom rozhodnutie v označenom konaní je záväzné i pre rozhodnutie súdu o náhrade škody za nezákonné rozhodnutie pri výkone verejnej moci, nakoľko je v ňom vyriešená predbežná otázka, ktorú si už súd v tomto konaní riešiť nemôže. Keďže žalobcovi nevznikol žiaden pracovnoprávny vzťah na základe menovacieho dekrétu, tak nebolo žiadnou povinnosťou intervenienta prideľovať mu prácu vedúceho odštepného závodu. K veci podotýkame, že po jeho odvolaní z funkcie zo strany riaditeľa intervenienta v rámci služobného pomeru mu mohla byť prideľovaná práca len na základe nového menovacieho dekrétu. Žiadny takýto dekrét nikdy vyhotovený nebol. Pri riešení otázky, či vznikla majetková ujma vo forme ušlého zisku, treba vychádzať z toho, že intervenient je samostatný právny subjekt pričom do právomocí riaditeľa VLM SR, š.p. patrí menovať a odvolávať vedúcich odštepných závodov. Žalobca túto funkciu vykonával v rámci služobného pomeru, kde bol len vyčlenený na výkon tejto funkcie do civilného sektoru v zmysle Zákona o vojenskej službe. Žalobcovi ako sa konštatuje v rozhodnutí OS vo Zvolene a KS v Banskej Bystrici nikdy nevznikol pracovnoprávny vzťah, teda nikdy nevznikla povinnosť intervenienta prideľovať mu prácu na základe pracovnej zmluvy podľa menovacieho dekrétu. Nehovoriac o tom, že vtedajším riaditeľom intervenienta bol žalobca i z tejto funkcie odvolaný. Žalobca pritom nebol odvolaný z funkcie rozhodnutím MO SR ale riaditeľom štátneho podniku v súlade so zákonom o štátnom podniku a v súlade s organizačným poriadkom. Teda žalobca prestal vykonávať funkciu vedúceho odštepného závodu na základe odvolania zo strany riaditeľa štátneho podniku a nie na základe rozhodnutia MO SR o jeho odvolaní z funkcie vedúceho odštepného závodu. Ďalšou skutkovou otázkou, kedy je dôkazné bremeno na žalobcovi, je otázka preukázania príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a spôsobenou škodou. Žalobca túto príčinnú súvislosť vyriešil veľmi jednoducho a to tvrdením, že v prípade ak by nebolo vydané predmetné nezákonné rozhodnutie MO SR, naďalej by pôsobil vo svojej funkcii a dostával by plat riaditeľa odštepného závodu, pričom nakoľko rozkazom Ministra MO SR č. 7/2004 zo dňa 11.02.2004 boli zrušené tabuľkové počty vojakov, na vykonávanie funkcie riaditeľa odštepného závodu prestala platiť podmienka, že sa musí jednať o profesionálneho vojaka v služobnom pomere. Pri tomto tvrdení, ktoré označuje žalobca za kľúčové, však bola opomenutá jedna základná podmienka, a to tá, že žalobca už raz tvrdil, že mu vznikol pracovný pomer, pričom v tejto veci bolo i právoplatne rozhodnuté, a to tak, že jeho žaloba bola zamietnutá. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, podľa ktorého nie je rozhodujúca okolnosť, či žalobca bol alebo nebol predtým alebo potom (po zrušení tabuľkového počtu vojakov z povolania) prepustený zo služobného pomeru ako vojak z povolania, nakoľko bez ohľadu na to, či by bol žalobca v služobnom pomere, alebo v pracovnom pomere, musel by byť do funkcie vedúceho odštepného závodu menovaný riaditeľom intervenienta. Keďže bol riaditeľom intervenienta riadne odvolaný v čase keď bol ešte v služobnom pomere, musel by byť znovu do tejto funkcie menovaný, bez ohľadu na to, či by bol v služobnom alebo pracovnom pomere. V danom prípade pracovný pomer neprichádza do úvahy, nakoľko o tejto veci už bolo právoplatne rozhodnuté. Spájať rozhodnutie MO SR o zrušení tabuľkového počtu vojakov s menovaním alebo odvolávaním vedúcich odštepných závodov je v konkrétnom prípade absolútne bezpredmetné. Skutkovú otázku príčinnej súvislosti pritom žalobca preukázať nevie, nakoľko neukončil výkon funkcie na základe rozhodnutia MO SR, ale na základe rozhodnutia riaditeľa intervenienta, ktorý ho riadne odvolal z funkcie vedúceho odštepného závodu, pričom súd prvej inštancie nemohol preskúmať rozhodnutie o skončení

služobného pomeru Rozkazom č. 48 zo dňa 23.02.2004 a žalobcovi nikdy nevznikol pracovnoprávny vzťah, o ktorej otázke bolo právoplatne rozhodnuté Rozsudkom OS Zvolen pod sp. zn. 11C/54/2005. Zdôraznil, že rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru v zmysle § 32 ods. 1 písm. c) Zák. č. 370/1997 Z.z. nemá nič spoločné s odvolaním z funkcie riaditeľa odštepného závodu a rozhodnutím súdu o zrušení rozkazu o odvolaní z funkcie nedošlo k zrušeniu rozhodnutia o ukončení služobného pomeru, pretože ide o dve rozhodnutia, ktoré na seba v žiadnom prípade nenadväzujú. Žiadna právna norma neprikazuje Ministrovi obrany SR, aby ukončil služobný pomer len keď niekoho zákonným spôsobom odvolá z akejkoľvek funkcie. Dôvody ukončenia služobného pomeru sú jasne definované v § 32 Zákona o vojenskej službe. Rozhodnutie o skončení služobného pomeru žalobcu, keďže nikdy nebolo nikým napadnuté, je zákonné a právoplatné a všeobecný súd sa jeho zákonnosťou ani len nemôže zaoberať. Za danej skutkovej situácie neprichádzalo do úvahy, aby žalobca vykonával funkciu vedúceho odštepného závodu a skutočnosť, že bol prepustený zo služobného pomeru je jednou z prekážok v tom, aby žalobca ďalej vykonával funkciu vedúceho. Odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa o.z. intervenienta nikdy nemalo a nemuselo spĺňať obsahové náležitosti personálneho rozkazu, a to vzhľadom na znenie § 31a ods. 1 Zákona č. 370/1997 Z.z., keďže žalobca ako profesionálny vojak bol do funkcie menovaný a z funkcie odvolaný podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je Zákonník práce. Teda, v časti menovania a odvolania žalobcu sa vzťahoval na neho Zákonník práce, a to konkrétne ustanovenie § 42 ods. 2 ZP. V danom prípade žalobca riadne odovzdal funkciu vedúceho o.z. a to protokolárne dňa 18.02.2004. Ak žalobca tvrdí, že funkciu odovzdal preto, že ho odvolal Riaditeľ Úradu správy rozpočtovej kapitoly MO SR Rozkazom č. 1 zo dňa 13.02.2004, tak v tomto prípade je jeho stanovisko viac ako nevierohodné. Žalobca bol zo svojej funkcie odvolaný vtedajším povereným riaditeľom intervenienta B. T., pričom žalobca veľmi dobre vedel, že bol odvolaný z funkcie riaditeľa o.z., a to personálnym Rozkazom MO SR, a taktiež veľmi dobre vedel, že bol odvolaný i povereným riaditeľom š.p. Tvrdenia žalobcu týkajúce sa jeho absolútnej nevedomosti o odvolaní zo strany riaditeľa štátneho podniku, a toho, že mu odvolací dekrét nikdy doručený nebol, sa nezakladajú na pravde. S poukazom na uvedené považoval odvolanie za nedôvodné.

7. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. V prvom rade poukazuje odvolací súd na to, že súd prvej inštancie vykonal v spore všetko dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie opodstatnenosti podanej žaloby, ktorou sa žalobca v napadnutej časti domáha priznania náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, vo forme ušlého zisku, ktorý spočíva v ušlom plate, ktorý by mu bol vyplatený za obdobie od 01.04.2004 do 13.12.2011, ak by nebolo došlo k vydaniu nezákonného rozkazu ministra obrany SR č. 381 zo dňa 18.12.2002, ktorý bol neskôr súdom zrušený. Po náležitom vyhodnotení vykonaných dôkazov, vychádzajúc z ich obsahu, správne a v rozsahu dostatočnom pre rozhodnutie v spore ustálil skutkový stav veci, keď mal na jednej strane preukázanú existenciu nezákonného rozhodnutia o odvolaní žalobcu z funkcie, avšak na strane druhej konštatoval, že žalobca v spore nepreukázal, že by mu v súvislosti s predmetným nezákonným rozhodnutím vznikla tvrdená škoda vo forme ušlého zisku. V súvislosti s dokazovaním žalobca neopodstatnene v odvolaní vytýka súdu prvej inštancie, že nevykonal ním navrhnutý dôkaz - predloženie výšky 13. a 14. piatu riaditeľa OZ Kamenica nad Cirochou v období od 01.04.2004 do 13.12.2011 a súčasne aj presný opis mzdových listov príslušného riaditeľa zo strany VLM SR, š.p., nakoľko vykonanie takéhoto dokazovania nemohlo mať pre účely rozhodnutia vo veci samej žiadny význam, keď smerovalo k preukázaniu výšky nároku, ktorého základ však nebol daný.

9. Na základe dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu veci následne prvoinštančný súd vyvodil aj správny právny záver, že v danom prípade neboli splnené predpoklady pre vyhovie podanej žalobe, nakoľko žalobca v spore nepreukázal, že by mu v dôsledku (pre nezákonnosť) zrušeného rozhodnutia o odvolaní z funkcie riaditeľa odštepného závodu vznikla škoda. Je totiž pravdou, že bez zreteľa na vydanie nezákonného rozhodnutia bol žalobca rozkazom ministra obrany SR č. 48 z 23.2.2004 prepustený zo služobného pomeru a preto ani v prípade, ak by žalovaný nebol vydal nezákonný Rozkaz riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly Ministerstva obrany SR č.1 zo dňa 13.02.2004, za obdobie po 01.04.2004 by mu nárok na mzdu nevznikol, keď v dôsledku prepustenia zo služobného pomeru, ktoré nebolo zapríčinené predmetným nezákonným rozhodnutím (nebola tvrdená ani preukázaná žiadna vecná súvislosť týchto dvoch právnych skutočností) nemohol po uvedenom dátume funkciu riaditeľa odštepného závodu Kamenica nad Cirochou vykonávať a poberať tak ani odplatu za jej výkon. Zároveň však žalobca pre absenciu hmotnoprávneho základu (pracovnú zmluvu, či riadne vymenovanie do

funkcie riaditeľa odštepného závodu podľa Zákonníka práce) nemohol vykonávať funkciu riaditeľa odštepného závodu, za ktorú by mu inak patrila mzda, ktorá mu podľa jeho tvrdenia mala ujsť v dôsledku nezákonného rozhodnutia žalovaného. Odvolací súd sa s uvedenými závermi súdu prvej inštancie plne stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje s tým, že v nadväznosti na obsah odvolacích námietok žalobcu považuje za potrebné poukázať na skutočnosti a závery uvedené v ďalšom texte odôvodnenia.

10. Za neopodstatnenú považuje odvolací súd argumentáciu žalobcu, ktorý v odvolaní z viacerých dôvodov spochybňuje záver prvoinštančného súdu, že došlo k jeho odvolaniu z funkcie riaditeľa na základe rozhodnutia B.. T.R. a jeho dekrétu zo dňa 13.02.2004. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že k takémuto odvolaniu skutočne došlo, no predovšetkým treba zdôrazniť, že z hľadiska zodpovedania otázky, či v príčinnej súvislosti s nezákonným rozkazom riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly Ministerstva obrany SR č.1 zo dňa 13.02.2004 je rozhodujúce najmä to, že služobný pomer žalobcu nepochybne zanikol k 31.03.2004 v zmysle Rozkazu Ministra obrany č. 48 zo dňa 23.02.2004, ktorá skutočnosť vylučuje, že by žalobcovi mohla vo forme ušlého zárobku za výkon funkcie riaditeľa odštepného závodu Kamenica nad Cirochou za obdobie od 01.04.2004 do 13.12.2011 vzniknúť akákoľvek škoda, keď po skončení jeho služobného pomeru túto funkciu vykonávať nemohol, a to bez zreteľa na to, že pôvodné odvolanie z funkcie rozkazom riaditeľa Úradu správy rozpočtovej kapitoly Ministerstva obrany SR č.1 zo dňa 13.02.2004 bolo neskôr zrušené ako nezákonné. Pokiaľ žalobca v tejto súvislosti zdôrazňuje, že funkciu riaditeľa mohol vykonávať aj ako civilný zamestnanec, je potrebné zdôrazniť, že ak by to aj bolo možné, postavenie riaditeľa by žalobca mohol získať iba ako každý iný civilný zamestnanec, teda iba niektorým zo spôsobov predvídaných Zákonníkom práce, predovšetkým jeho vymenovaním ako civilného zamestnanca do tejto funkcie. K takémuto vymenovaniu ani k inej právnej skutočnosti zakladajúcej mzdové nároky žalobcu, o ktoré mal byť v období od 01.04.2004 do 13.12.2011 ukrátený, však nedošlo, a preto ani v tomto smere nemožno považovať odvolacie námietky žalobcu za opodstatnené. V nadväznosti na argumentáciu žalobcu, ktorý v odvolaní poukazuje na to, že v zmysle judikatúry (napr. rozsudok NS SR 1Sž 12/2005) v prípade vyhlásenia rozhodnutia za nezákonné bez ďalšieho strácajú platnosť aj rozhodnutia na takéto nezákonné rozhodnutie nadväzujúce, treba uviesť, že citované rozhodnutie v danej veci aplikovať nemožno, a to z dôvodu odlišného skutkového základu preskúmvanej veci, no tiež z dôvodu, že z neho nevyplývajú právne závery, ktoré by mohli mať v tomto spore význam.

11. Za neopodstatnené považuje odvolací súd tiež námietky žalobcu, ktorý v odvolaní namieta, že súd nesprávne rozhodol o nároku intervenienta na náhradu trov konania, keď mu tento nárok priznal, hoci v spore vystupoval iba ako vedľajší účastník, a to len do 30.03.2016, kedy jeho procesné postavenie vedľajšieho účastníka konania k 30.06.2016 zaniklo, nakoľko nepredložil oznámenie o jeho vstupe do konania a súd prvej inštancie nerozhodol o jeho ďalšom postavení. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 7 Cdo 550/2014 zo dňa 28. septembra 2016 ani výklad Ministerstva spravodlivosti SR k predmetnej otázke nie sú pre súd v tomto konaní záväzné, pričom ide o skôr o ojedinelý názor na danú problematiku, ktorý už bol aj v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR prekonaný. Odvolací súd je názoru, že nepokračovanie v konaní so subjektom, ktorý mal pôvodne procesné postavenie vedľajšieho účastníka podľa Občianskeho súdneho poriadku, ak takýto subjekt nepochybne má záujem na výsledku sporu a spĺňa aj ďalšie predpoklady vyplývajúce z ust. § 81 a nasl. Civilného sporového poriadku (čo je splnené aj v preskúmvanej veci), by malo za následok závažné porušenie procesných práv daného subjektu, a to až do tej miery, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, a preto je nevyhnutné takýto (v prípade žalobcu navyiac účelový) výklad ako neudržateľný odmietnuť. Pokiaľ za tohto stavu súd prvej inštancie riadne v konaní pokračoval so subjektom Vojenské lesy a majetky SR, š.p. ako s intervenientom podľa Civilného sporového poriadku a vzhľadom na úspech žalovaného, na ktorého strane intervenient vystupuje, priznal intervenientovi v celom rozsahu nárok na náhradu trov konania, rozhodol o nároku na náhradu trov konania správne a odvolacie námietky žalobcu sú aj v tomto smere neopodstatnené; no tiež účelové, keď žalobca v priebehu konania na súde prvej inštancie procesné postavenie subjektu Vojenské lesy a majetky SR, š.p. ako intervenienta nespochybňoval.

12. Súd prvej inštancie teda, vychádzajúc z dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu a na základe správneho právneho posúdenia veci dospel k správne mu záveru, že nakoľko žalobca v spore nepreukázal, že by mu v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím žalovaného vznikla škoda, bolo potrebné podanú žalobu v napadnutej časti zamietnuť. Keďže ani so zreteľom na obsah odvolacích dôvodov žalobcu neboli zistené také pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli mať vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia vo veci samej, pričom správne bolo rozhodnuté i o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., V odvolacom konaní bol žalovaný úspešný a jeho procesný úspech s ním zdieľa aj intervenient vystupujúci v spore na jeho strane, avšak nakoľko je nepochybné, že žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania iba intervenientovi, a to v celom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).